

Parviz Salimi

Da Parviz Salimi var sju år gammel, kom soldater som drepte familiemedlemmer og naboer, jaget alle og rev ned husene. Det var i Iran i 1979. Familien Salimi er kurdere og tilhører religionen yari. Hele den store familien måtte flykte til Irak hvor de ble sittende fast i en flyktningleir i 19 år. Parviz engasjerte seg hos Røde Kors og FN som arbeidet i leiren. Dette ble redningen for ham og familien som ble kvoteflyktninger og kom til Norge i 1999. Nå jobber Parviz for Viken Røde Kors.

- ***Vi er kurdere og har "feil" religion. Vårt liv i Khomeinis Iran var dobbelt vanskelig. Og det ble ikke bedre da vi kom til Irak, forteller Parviz***

Da har jeg gleden av å ønske Parviz Salimi velkommen hit til mitt studio.

Tusen hjertelig takk, hyggelig.

Ja, veldig glad for at du kunne komme. Det er et stykke vei, for du jobber her i Drammen, men bor på Hønefoss. Parviz, deg har jeg kjent en stund. Det er ikke så ofte vi møtes, men vi har jo møttes fordi du er en aktiv mann i både dialogarbeid og innafør Røde Kors. Kan du ikke kort si hva du jobber med akkurat nå?

Først må jeg takke for samtalen. Jeg synes det som du har gjort med de forskjellige minoritetsbakgrunner var veldig viktig. Som du sier, navnet mitt er Parviz Salimi. Jeg er 48 år gammel, og opprinnelig er jeg kurder fra Iran. Jeg var knapt syv år gammel da regimet til Khomeini brente huset vårt og drepte mange av mine familiemedlemmer. Det betyr at jeg flyttet fra Iran i 1979. Bakgrunnen for dette er politikk og religion. Som du spør, har jeg har flere hatter, men min arbeidsplass er hos distriktskontoret i Viken Røde kors og jeg jobber med migrasjon og humanitært arbeid. I tillegg er jeg aktiv i flere frivillige organisasjoner.

Jeg har googlet litt nå før du kom, og vet du også at du er aktiv politisk så jeg i Ringerike blad, der du i flere artikler står frem og snakker fra SV, så vidt jeg skjønner.

Helt riktig. Grunnen til at jeg tenkte å være litt aktiv i politikk i Norge, er etter min erfaring, hvis du skal løse problemer, da må det gå gjennom politikk. Ellers, jeg brenner ikke så mye for politikk her i Norge. Det som jeg brenner for, det er fred, dialog og humanitær aktivitet.

Siden du nå er så spesifikk også på den tragiske grunnen til at du er her, det var konflikter, krig og til og og at dere måtte flykte, så synes jeg det er fint om du kan si litt mer om hjemstedet ditt. Hvordan var det da du vokste opp, inntil dere måtte flytte?

Egentlig, det stedet som jeg bodde i Iran, det var det kurdiske området. Jeg var heldig, for to dager siden, fikk jeg en film fra mitt fødested, fra en som jeg kjenner, han var på besøk her i Norge, han lovte meg å reise til mitt fødested, og så ta filmer, og så sende meg filmer og bilder.

Kanskje vi kan legge ut filmen sammen med den samtalen?

Ja, jeg kan sende til deg.

Hva heter det der?

Det heter Kochibashi. Det var et utrolig, veldig fint område. Det som jeg husker i det området, det var at min familie, eller faren min, jobbet så hardt for å bygge seg opp på mitt fødested. Vi hadde et veldig rolig og fredelig liv på mitt fødested. Man kan si at det området som vi har bodd i, eide vi 60% av det området. Flott natur. Vi hadde alt.

Hvor høyt ligger det i forhold til havet? Er det fjellområde?

Det er fjellområde. Også i tillegg, faren min hadde bondegård. Da betyr det at vi hadde alt. Faren min driver med dyr, også i tillegg dyrka grønnsaker, også i tillegg hadde vi veldig fin gård som vi har opplevd med dette, også i tillegg da vi kan selge ting.

Du var så stor at du kunne være med å jobbe på gården?

Ikke. Men vi var tolv søsken. Vi har seks søstre, og så seks brødre. Det betyr vi har en stor familie. Også i gamle dager så er det slik at familien passer på hverandre. Derfor har helt sikkert derfor faren min tenkt å ha en stor familie, fordi alle kan hjelpe hverandre.

Det kan vi snakke mer om senere, om kulturelle forhold. Jeg synes det er morsomt å høre om det praktiske, om stedet, hvordan det var, hvordan du opplevde det som liten gutt.

Som liten gutt kan jeg ikke glemme de opplevelser eller de morsomme lekene som jeg hadde på mitt fødested. Med naturen, med nabolaget, med familien. Det som var veldig viktig for meg var at jeg følte meg trygg. Også har jeg følt at det er mitt område. Ingen kan ta det fra meg.

Var det en landsby?

Det var en landsby.

Hvor mange familier bodde der, tror du?

Egentlig, som jeg husker, det er cirka 25 familier. Hver familie består av fem-ti personer.

Var det skole der?

Ja, til slutt. Jeg husker veldig godt første gang, da vi har fått en lærer hjemme hos oss, og så barna fra landsbyen har begynt å komme og lære, og gå på skole hos oss. Men etter hvert, da hele landsbyen har søkt, så har vi fått skole. Jeg selv hadde startet i første klasse, og så var det midt i første klasse, da regimet til Khomeini kom og brente huset vårt, og så har de drept mange av mine familier, så vi måtte flytte fra hjemlandet mitt til Irak.

Dette er jo kjempedramatisk. Første klassing, det betyr at du var sju år gammel?

Jeg var knapt sju år gammel, midten av første klasse.

Du husker jo dette gjennom blikket, gjennom opplevelsen til en liten gutt, sånt som du var da. Vi ser jo så fryktelig mye krig og elendighet rundt oss, men dersom du orker, kan du fortelle litt om hva som skjedde?

Som du sier, jeg har opplevd mye krig, mye hat og mye konflikt. Etter min erfaring som barn, som voksen og som har kommet til et fredelig land som Norge: Jeg tror ikke konflikt og krig løser problemer. Etter min erfaring kan jeg si at 100 år med dialog er bedre enn et sekund med krig. Det er min erfaring. Hvorfor kan jeg si det? Tenk på det, fra 1979 til nå, jeg var på flukt, og så var det hele tiden krig. Så krigen fortsetter i Midtøsten. Det viser at det ikke har løst noen problemer. I tillegg skaper krig alltid utrygghet, og i tillegg skaper det en del minner, sånne som jeg ikke kan glemme. For eksempel, jeg kan ikke glemme når soldatene fra Iran tok pistolen mot brystet til min mor, og sa: hvor er mannen din? Tenk på dette, at et barn som er 7 år gammel, og så plutselig når du bor i et fredelig område, og så kommer soldater med pistoler, og så med alt mulig, og brenner huset, og så de tingene, det er vanskelig å glemme. Og så en annen ting som jeg ikke kan glemme, at jeg og min bror som var eldre enn meg, vi har mistet kontakten med våre foreldre i cirka to uker. Fordi når kriget startet i vårt område, det var kaos. Vi var borte fra vår familie.

Dere måtte rømme – løpe..

Rømme, løpe. Fordi de har kommet med, de har angrepet oss med tank, med fly, med helikopter, ikke fly, men helikopter. Du skjønner det var veldig kaos, og så da vi måtte rømme derfra.

Løpe i fjellet...

Jeg husker veldig godt, at første gang, at mora, fordi far, kan ikke være i landsbyen, før soldatene kommer, da har de vært i fjellene, og gjemt seg.

Var dette en, du sier at det var et fredelig område, men vi vet jo at den kurdiske saken, eller en kurdiske nasjon har kjempet for å få... Var han kritisk på noen måte?

Tenk på dette. Akkurat etter at jeg ble voksen, og så kommet til Norge, jeg tenkte at, stakkars far min, han har en bondegård. Så han var uskyldig i dette. Han har ikke vært på skole, han var analfabet, ikke sant? Og så etter at jeg har snakket med han i Norge, han har ikke så interessert i politikk. Han ønsket å ha fred, og han ønsket å leve, og ha en god fremtid for barna sine. Da det betyr at, fra min side, så tror jeg at vi var uskyldige. Det som skjedde med oss, det som skjedde med oss, det, jeg vet ikke hvorfor det har skjedd med oss, men jeg tror at, til og med at, at faren min var ikke så politisk. Men jeg vet hvorfor de har kommet, og bombet oss, eller de har mot oss på grunn av helt sikkert, at vi var kurdere. Og så det som er veldig, veldig farlig, det er at vi var ikke muslimer, vi var en annen religion som heter Yari.

Ja, nettopp. Så det var to ting. Det er to ting. Både kurdisk, og en annen religion som er...

Ja, det var det. Og så barn som opplever krig, du, du blir kanskje sterkere, men, men, sterkere, hvordan blir du sterkere, at du har overlevd mye. Men, men, psykisk, vi merker ikke dette, men som når jeg snakker med deg, og så ser jeg at jeg, jeg kan ikke glemme de tingene, det er noen ting som du hele tiden, du husker, ikke sant, det er ikke bra for barn. Det blir aldri borte, også i tillegg at du opplever en del ting i krig som at jeg har kom bort fra mine foreldre i to uker, det er ikke lett. Som syv år gammel, over fjellene, du vet ingenting om hvordan du skal gå, hvor du skal, ikke sant,..

Dere var på flukt, på flukt alene, du og broren din.

Jeg og broren min, han var eldre enn meg.

Hva med de andre søsknene?

Andre søsken de har vært med mor. Og så til slutt, da fant far oss. Men det var en veldig, veldig lang historie. Jeg kan sende til deg, hvis du vil det.

Men fortell.. Du rømte på grunn av at soldatene kom, en lang periode i fjellet alene, før dere kom sammen igjen, men så flyktet dere sammen, slik at dere reiste til Irak.

Ja, det stemmer. Det flotte huset som faren min har bygd, med de steinene fra fjellene, som mora mi forteller for oss, at faren deres har jobbet så hardt og bygget her. Han har bygget treetasjes hus med de fine steinene, de beste steinene som er i det området. Og så etter at de soldatene som har kommet, så har det brent alt. Etter at vi har vært på flukt i fjellene, da hadde de brent det hele. Ødelagt alt dette. Så vi hadde ikke noe sted å bo. Hvis vi hadde kommet tilbake, da hadde vi kommet i fengsel, eller helt sikkert, faren min hadde blitt henrettet, det er det samme, fordi noen har kommet tilbake, og de har fått problem. Derfor har det er mange av min nære familie som har blitt drept eller henrettet. Derfor hadde vi ingen valg, vi måtte flykt til Irak.

Tenk på det, å komme til ett land der du ikke kan språket, så er alt forskjellig. Kulturen, alt er forskjellig. Når vi kom til Irak, hadde vi masse problemer. Hva er problemet? Det første problemet som er et stort problem for oss, det er religion. De er sunnimuslimer, men vi var en annen religion. Vi må ikke glemme, i hele Midtøsten, er det Sharia som bestemmer hvordan du skal leve. Det er ikke politikk, men det er Sharia som bestemmer hvordan du skal leve.

Sharia, det vil si det er de religiøse muslimer, lederne, som bestemmer.

I tillegg til at vi var kurdere i Irak, og i tillegg til at vi var iranere. Tenk på det, i den perioden fra 1979, til krigen med Irak har begynt, det har skjedd så mye. Når vi bodde i Irak, så var religionen et stort problem. I tillegg til at det startet krig mellom Iran og Irak, så er det en annen problem. De sier, OK, nå er dere iranere mot oss. Etterpå startet det litt krig mellom Irakere og kurdere. Kurder fra Irak, tenk på det. Vi har blitt utplassert i flyktningleir i Ramadi, Irak. Jeg har ikke opplevd min barne- og ungdomstid, for jeg har vokst opp i en flyktningleir i Irak og har bodd i den flyktningleiren i 19 år.

19 år!!..?.

Tenk på det. Derfor har jeg opplevd så mye.

For du var altså sju år gammel da dere måtte flykte og så flyktet dere til Irak hvor dere var i flyktnigeleir i 19 år..!

Ja, 19 år i flyktningeleir. Tenk på dette.

Hva slags leir var dette? Beskriv leiren. Hvordan så det ut der?

Egentlig, når vi var i Irak, så har vi fått tilbud fra det irakiske regimet, eller fra den irakiske regjeringen. Det var to forslag. Det første forslaget sa at de som samarbeider med oss og jobber med oss, får alt. Hus, penger, alt mulig.

Hva betyr samarbeid?

Samarbeid er da du skal krigere mot Iran? Bli soldat. De var veldig flinke. De tenkte at da vi som bodde i Iran, og fryktet fra Iran, vi kjenner kulturen, vi kjenner hvordan...

Dere kunne bli effektive soldater..

Vi har god erfaring og kunne bli gode soldater. Men det som jeg var veldig glad for, at min far, og min familie, for hele familien Salimi, har fryktet fra Iran til Irak. Det som jeg er veldig glad for, det er at de har bestemt å ikke være krigere mot Iran. I tillegg igjen har vi tenkt at krig løser ingen problem. Vi har den erfaringen, det er bedre å ha dialog med hverandre. Det var en tøff periode for oss i flyktningleir. Men flyktningleir er ikke et sted å bo i. Tenk på det, flyktningleir har plassert oss, det irakiske regimet har plassert oss i flyktningleiren for å dø. Ikke for å leve. Det er en stor sahara, og så har de bygget metallgjerde rundt den.

Hva betyr sahara?

Shara, det er ørken, ja. Det er en slags ørken. Det er ingenting der. Og så en mur rundt. De har bygget et metallgjerde.

Hva med hus..?

Ingenting. Ingenting der. Så har de plassert oss med lastbil, og sa dere må klare dere selv. Tenk på det. Og så helt sikkert, min far eller andre familier, eller min familie har jobbet så hardt for å overleve. Jeg husker det er mange barn.., mange familier som har mistet barna sine på grunn av sykdom, lite mat, på grunn av alt mulig. Men vi var heldige da engelen kom til flyktningleiren. Engelen var Røde Kors. Derfor brenner jeg for Røde Kors, og så er Røde Kors hele tiden i mitt hjerte.

Så Røde Kors kom til leieren som dere var i?

Til leieren, ja. Da de kom med en gang, for når de har fått informasjon at det er en del flyktninger som er plassert i den leiren, da kan den irakiske regjeringen ikke være mot oss. Fordi den internasjonale ICRC-ledelsen, det internasjonale Røde Kors, har fått informasjon om dette. Da de kom, vi fikk telt. Og så, i tillegg, startet de med en gang et helsesenter. De har hentet vann til oss med biler. Da det betyr at... Jeg kaller det englene er kommet.

Ja, slik at de kunne gi dere det grunnleggende ting dere måtte ha for å leve. Legehjelp, et telt.. Det kunne bare enkelt å bo i telt, eller?

Nei, det er det ikke. Det er det ikke

Hva slags klima var det der?

Det klimaet som jeg bodde i den ørkenen, en trenger ikke å varme vann. Hele tiden er det 40-45 grader. Tenk på dette, jeg husker veldig godt. Hvis du knekker et egg, og så legger i panne, da koker det selv.

Så da var vannet hovedproblemet, da.?

Ja, det var det. Alt var et problem. Tenk på dette, det er vann, det er utstyr, det er helse, det er medisin, alt var...

Toalettforhold..?

Toalett, det var et stort, stort problem. Men til slutt, da familie eller far har tenkt på hvordan vi skal løse dette problemet, da bygget de selv, da de har gravet en hull, da vi har brukt det som toalett.

Jeg spør litt detaljert nå, for vi leser og ser informasjon om flyktningeleirer. Jeg har også vært i en flyktningeleir i Palestina, og sett hvor de har bygget, hvor de har bodd i mange, mange år, enda flere år enn der, hvor det er tett i tett mellom hus og sånt. Men det å skulle bare bli... Jeg synes det er viktig å fortelle det, for vi skal få din erfaring, din fortelling om hvordan det var å vokse opp der. Da kom Røde Kors og hjalp til slik at dere kom i gang så noenlunde, men det var 19 år!. Hvordan gikk disse årene? Hva gjorde dere der?

Tenk på dette. For å leve i de 19 årene i flyktningeleiren, du må ha et håp. Det håpet vi har fått fra Røde Kors. Hva var håpet da de hadde kommet, da de hadde registrert oss, og så da de sa at vi kanskje får jobbe og sende dere til et tredje land? Da har vi fått det håpet litt, at vi nå kan få hjelp. Ellers, det er en stor forskjell på flyktningeleiren her i Norge, og i Midtøsten. Eneste er kanskje det er litt grann bedre til og med det finnes ingen utstyr eller medisiner eller noen i de flyktningeleiren i Midtøsten eller den flyktningeleiren som jeg bodde i. Psykisk, har du det bra. Hvorfor har du det bra? Fordi du er sammen med hele familien. Men fysisk, har du det ikke bra. Derfor at det ikke er lett å vokse opp i en flyktningeleir. Jeg selv, når jeg var barn også i Iran, jeg var veldig flink på skole. Jeg husker at mora eller min familie hele tiden fortalt meg om den læreren som var hos hjemme i Iran. Han anbefalte min far at jeg fortsetter på skole. Jeg var veldig glad. Jeg var glad i skolen. Og jeg husker veldig godt i den flyktningeleiren når jeg var på skole. Jeg trengte ikke å lese hjemme. Jeg husket alt når lærerne har fortalt på skole med en gang. Men dessverre, i den flyktningeleiren du kan lære deg bare å skrive og lese, ikke noe mer. Fordi du hadde ikke den muligheten.

Ikke nok bøker..

Det er ikke nok bøker, det er ikke skoler, ikke sånn, også det er ikke...

Også mange av de lærerne som har flyktet fra Iran til den flyktningeleiren, de har ikke vært lærere. De har bare lært å skrive og lese hjemme hos lærerne sitt. De har bare lært fra dem.

Kan du si at det var psykisk bra fordi familien kunne være sammen? Og da bodde dere i et stort fellestelt? Eller bodde dere .. Og hvordan ordnet dere? For dere var jo voksne, så dere var med seks søstre og seks brødre.

Det var en fellestelt. Vi var tolv søsken og så pluss foreldre, vi var 14. Alle hadde bare samme rom for å sove i. Min første egen seng fikk jeg den 22. september 1999 her i Hønefoss i Norge.

Tenk på det! Første gang du hadde egen seng?

Det var min første gang.

For dere lå på gulvet, på tepper?

Ja, alle sammen.

Det er veldig vanskelig å tenke at det var mulig å leve sånn i så mange år.

Men samtidig med at det var veldig vanskelig, var det også koselig. Hele familien passet på hverandre ved å være med sammen og nær hverandre.

Fortalte dere historier? Hva gjorde dere for å få tiden og dagene å gå? De religiøse historiene, var det et poeng? Hva var det som gjorde at dere kunne bli litt løftet?

Egentlig noen ganger jeg tenker at 19 år av livet mitt har gått bare sånn, ikke sant? Bare å vente og vente. På vent. 19 år bare på vent. Til og med jeg har lært mye. Jeg har blitt sterkere for å leve videre. Men jeg har ikke opplevd det livet som jeg har i Norge. Jeg har mistet 19 år av livet mitt.

Hva slags aktiviteter gjorde dere? For det er jo mange som har på din alder sikkert stort leir. Hvor mye tror du bodde i den leiren?

I den flyktningleiren, i første omgang, det var cirka 50 000.

Så en by, en stor by egentlig?

Ja, det var en stor by. 50 000.

Da var det mange som var på din alder, vil jeg tro.

Ja, ja, det var det også.

Hadde dere sport? Drev dere med..? Var det slåsskamper? Var det kriminalitet? Var det vanskelig å være dere?

Egentlig i Midtøsten er det grupperinger. Når man bor i flyktningeleir, det er grupperinger. Det er klaner, ikke sant? Vi hadde egen familie, eller egen gruppe for ett område. I det området kjenner hele familien hverandre. Barna kjenner hverandre.

Så alle forskjellige familier..? Hvor mange kunne være i et område?

Egentlig var det vår familie, samt fettere, kusiner, oss, Salimi-familien. Vi var mellom 50-100 personer.

Så det betyr at dere holdt dere for så vidt alene?

Alene, sammen. Det var forskjellige grupperinger. Det som jeg hadde litt problem med, for de kurdere som var i flyktningleiren, stort sett 90% av dem var muslimer. De hadde eget et område. Når de har eget område, er det ikke vanskelig for dem å inkluderes med hverandre. Men det er veldig vanskelig for oss, fordi vi ikke har blitt akseptert for å inkludere oss med dem.

Så i denne gruppen på 70 personer, Salimifamilien, som måtte finne ut av livet alene?

Alene. Alt alene. Alt alene, til og med det var det veldig trist å snakke om det, at du har samme nasjon, de er kurdere, vi var kurdere, men på grunn av religion har vi fått masse problem. Til og med vi fikk ikke lov, for eksempel i flyktningleiren, så har mange startet egen butikk. Så de kan leve, eller de kan selge ting, men vi fikk ikke lov. Fordi de tenker at hvis noen av oss startet en butikk, matbutikk, da kommer ingen til å kjøpe fra oss. Da snakker man om halal.

Ja, det blir urent, ikke sant? Ja. Haram, da, så er det urent.

Ja, urent, ja. Til og med hvis vi må peke på, eller vi må ta med fingeren på noen matvarer, da må vi kjøpe det. Du kan ikke gjøre det, for da blir det urent.

Så da må du kjøpe. Ja. Fordi da kan ingen andre kjøpe det fordi det er urent.. Det er jo helt forferdelig!!

Veldig, veldig. I den flyktningeleiren som jeg husker veldig godt, det er vanskelig å glemme, jeg hadde en fetter. Han hadde vært i byen og kjøpt kjøtt, så han bare tok hånden på kjøttet for å se hvordan det ser ut, ikke sant? De henger hele lammet i de butikkene, kanskje du har sett det, ikke sant? Men han bare sa at jeg vil ha bare den delen, ikke sant? De sa, nei du må kjøpe hele. Og så sa han at jeg

har ikke penger til å kjøpe hele lammet, for jeg skal bare ha den delen. Så han sa, nei du har tatt på, og så det er urent nå, da du må kjøpe hele. Han hadde ikke noe valg, eller han kunne bli slått, de presset han for å kjøpe den. Og så til slutt, han kjøpte det, han må låne penger fra flere for å kjøpe hele lammet. Sånne ting er ikke lett, ikke sant?

Hvordan visste de på butikken? For dette var da en, du sier til byen, det vil si at de gikk inn i den, det var inne i leiren, men der var det altså noen som hadde butikk, kjøttbutikk, hvordan visste han at han var en yari?

Ja, du skjønner at det er veldig lett i den flyktingeleiren, ikke sant? Og de ser at vi ikke har vært i moské, ikke sant? Etter at Røde kors har kommet, det har startet et liv i den flyktingeleiren, noen har bygd moské, noen har bygd butikk, ikke sant? Derfor at, også de kjente med en gang, også i yari-religion, også noen ganger at bart er veldig viktig. Da skjønte de med en gang, ok, han er ikke muslim, han er fra en annen religion.

Det er tragisk at det skal være slik.

Veldig, veldig, også som sagt, jeg har to sønner her i Norge, jeg kjøper masse leker til dem. Noen ganger, kona sier at, Parviz, kjøper du for deg selv, eller for barna? Jeg sier jeg kjøper for alle. Hvorfor det? Fordi jeg hadde ikke noen leker i den flyktingeleiren.

Du mistet på en måte barndommen, du mistet ungdomstiden, for det var isolert. I den familiegruppen som var yari-troende.

Jeg husker veldig godt at, for første gang faren min var i byen, i Ramadi, fordi hvis man skal være i byen, i Irak, og hvis du reiser fra den flyktingeleiren, da må du ha en tillatelse. Den tillatelsen er fra fem timer til ti timer. Hvis det er en alvorlig sykdom, da er det kanskje 24 timer. De har økt dette timetallet, så jeg husker at han kjøpte til meg en ball. Den ballen, når jeg kom etter hvert, at jeg har jobbet med FN, med Røde Halvmåne i Irak, når de hentet de forskjellige ballene, da de tok med seg akkurat en ball som faren min har kjøpt. Jeg husker den ballen som jeg hadde i flyktingeleiren, da kunne mange barn låne den fra meg og spille med den. Og noen ganger, til og med, jeg tror at jeg var litt snill og ga dem den slik at de kan låne fra meg, men noen ganger har jeg bestemt hvem som skal spille med den, eller hvem som skal være på mitt lag, for jeg var sjef, jeg hadde ballen. Også etterpå, da Røde kors eller FN tok de forskjellige ballene til oss, da skjønte jeg med en gang det er ikke var en ball for å spille fotball, det er en basketballball som faren min hadde kjøpt.

Men, dette er både veldig tragisk og vanskelig å høre, – men det er veldig interessant å høre hvordan en i denne familiegruppen i 19 år kunne overleve, kjøpe mat.. Fikk dere penger fra Røde Kors, hvordan fikk dere mulighet til å leve der?

Men, egentlig etter hvert, at Røde Kors hadde kommet, og så etter Røde Kors kom FN, da vi har fått støtte fra den irakiske, fra irakiske regime, eller fra staten. Da hvis du er 6, uansett hvis du er 12 eller 6 personer i en familie, da fikk du 240 irakiske penger, eller dinar det heter. Når vi har fått de pengene, da det er helt nok. Vi har det bra etter at vi har fått penger, å kjøpe mat, klær og sånt, alt mulig, til og med noen ganger, så vi kan spare av de pengene. I tillegg av de pengene vi har fått..

Hvor ofte fikk dere penger?

Vi har fått hver måned. Til og med vi var 12 søsken, det var nok, også mer enn nok. Vi har det helt fint med de pengene, og i tillegg fikk vi matvarer. Da vi har fått olje, lettmeik, også te, alt vi har fått av det. Noen ganger har vi fått så mye, at vi må selge av de matvarer vi har fått dem. Men som sagt, at etter at engelen er kommet, da startet ting bedre.

Hva slags aktivitet gjorde dere i gruppen? Hvem fortalte historier? Hadde dere musikk sammen? Var det sosiale eller ting som... Fotball eller bare ballspill blir ikke nok?

Det var fotball, det er handball, også noen eventyr, fortalte de gamle, eller de eldre, som fortalte eventyr for oss. Jeg tror at i gamle dager, det er mange fine., det er mange flotte mennesker som ønsket å bidra med de eventyrene for å fortelle til andre. Vi hadde så mange eldre i flyktningeleiren, eller i vår familie, eller kanskje var på besøk, eller vi har vært på besøk, så de kunne snakke om dette. Fordi det var ikke TV, det var ikke noen ting. Ikke bøker. Men etter hvert, åpnet Røde kors et bibliotek i flyktningeleiren. Det betyr at det håpet vi har fått i flyktningeleiren, hvis det ikke var Røde kors, da vi ikke hadde håp for å leve. Men vi fikk håp fra dem.

De kom og registrerte oss, og de sa at hvis i første omgang det var litt lettere for Røde kors å sende folk til tredjeland, til Europa. Jeg husker at min, fra vår familie, Salimi, var det min fetter som registrerte seg for å komme til tredjeland, hos Røde kors. Etter seks måneder ble han intervjuet av Røde kors, eller fra ICRC. Og etter hvert, fikk han beskjed fra Røde kors, at han kan reise til Norge. Det var i 1987, tror jeg, han har fått... Det var utrolig vanskelig for hele familien Salimi at han skulle reise til Norge. Fordi du skjønner,

Sterke familiebånd..

vi tenkte, åh, nå vi mister en. Det er vanskelig, ikke sant? Det er vanskelig, ikke sant? Fordi hele tiden du er sammen, du leker sammen, du besøker hverandre, og så en reise fra deg, det er ikke lett. Hele familien ville ikke at han skulle til Norge. Men til slutt, han sa, nei, jeg har bestemt meg. Jeg kan ikke bo her, og så kanskje jeg kan reise dit og se hvordan det ser ut i Norge. Og så etter hvert, kanskje jeg kan være døråpner for hele familien. Han kom til Norge som den første flyktingen fra min familie, eller jeg tror han var den første flyktingen som kom til Norge fra den flyktningeleiren, det er min fetter.

Han kom som kvoteflykting?

Kvoteflykting, helt enig. Ja, ja.

Jeg må spørre litt mer. For dette er et stort tema, men når det ble åpnet et bibliotek, du sa du er skoleflink, du var flink på skolen da du var liten gutt. Hva kunne du fylle hodet ditt med? Hvordan kunne du skaffe deg selv utfordringer? Leste du fra biblioteket? Tenk på utdanning, litteratur, forstå verden. Det er ofte vi gjør du det gjennom bøker, ikke sant?

Egentlig, første gang som jeg startet, og hvordan jeg, for jeg hadde veldig lyst til å studere, jeg hadde lyst til å lese, til og med overalt jeg måtte skrive navnet mitt. Veien, husene, til og med noen ganger biler, og sånne ting, for jeg likte skolen veldig godt. Da første boken som jeg tenkte å starte på, de anbefalte oss å lese eventyr. Og biografier, det har jeg startet med. Og så etter hvert som dagene går, da tiden går, og jeg blir eldre, da begynte jeg å lese mer bøker, også i tillegg, jeg lærte arabisk. Og så etter hvert, Røde kors, eller ICRC, har sluttet. Jeg jobbet med ICRC, eller med Røde halvmåne på den helsestasjonen. Jeg lærte utrolig mye om helse, og førstehjelp, og så alt dette, som jeg har lært mye. Og så etter hvert, da ICRC skulle forlate flyktningeleiren, og FN skulle ta over, da begynte jeg å jobbe med FN. Jeg husker veldig godt, det var cirka 50 personer fra hele flyktningeleiren, som skulle sendes for å studere på vegne av FN, for å lære. Det var kurs, det var ikke bare skole, ikke sant? Av de 50 personene, var det bare åtte som bestod, språk, praksis-ting, og hvordan du lærer ting.

Så begynte jeg å jobbe med FN på helsestasjonen, og på biblioteket. Da, etter hvert, fikk jeg mulighet til å bli kjent med mange, på dagtid jobbet jeg med FN på biblioteket, og kveldstid jobbet jeg på et apotek i byen, i Ramadi.

Det vil si at du fikk en god utvikling, du klarte å etablere deg, du fikk det kurset, du fikk et større nettverk, og håpet ditt det vokste.

Det vokste, helt enig. Det var et stort nettverk. Per i dag har jeg fortsatt godt nettverk i Ramadi. Til og med er en som jeg ble kjent med, er fylkesmann i Ramadi, så har vi kontakt sammen. Tenk på dette nettverket har jeg fortsatt i det området.

OK. Dette har vært veldig fint. Vi må gå over til hva som skjedde da du kom til Norge. Du sa at den første gang du sov i egen seng, det skjedde i Hønefoss, og det skjedde i 1999, sa du det?

Ja, det stemmer.

Hvordan kom dere dit? For fetteren din var der først? Mer enn ti år før?

Ja, da fetteren min var kommet, det er mange i familien, da søkte han først for broren sin, og så etter hvert for far, du skjønner hvordan det er i familien, den første prioriteringen det er far, også egen bror, egen søster og egen familie. Men etter at jeg hadde begynt å jobbe med FN, da krigen mellom USA og Irak hadde startet, da var jeg tolk. Og jeg må si det, at jeg lærte engelsken så fort i flyktningeleiren. Min engelsk var veldig bra i flyktningeleiren, for hele tiden kommuniserer du, snakker med dem. Etter at jeg begynte å jobbe med FN, husker jeg det var en dame som het Cecilia, hun var fra Italia, og hun jobbet med FN, for å komme til flyktningeleiren, ta intervju, og så sende saken videre. Hun sa til meg; Parviz, nå må du forlate Irak, det er farlig å være her, hva har du tenkt å gjøre? Jeg sa, du skjønner at det er mye korrupsjon i flyktningeleiren, men jeg har aldri bedt om at Røde Kors eller FN skal sende meg til tredje land, for jeg ønsket meg at dere skulle innkalte oss. Men vi hadde et saksnummer hos dere, men min far har aldri blitt innkalt til intervju med ICRC eller FN. Jeg vet ikke hva som er problemet. Hun sa, uansett Parviz, du må tenke på dette, det er farlig å være her i flyktningeleiren. En dag da vi har blitt innkalt til Bagdad, av FN, for at de skulle forklare oss hva som skjer i Irak, at vi skal gi informasjonen til flyktningeleiren, til de som bor i flyktningeleiren.

Du ble kalt dit for å få informasjonen, men du skulle gi videre?

Gi videre. Vi hadde en komite fra flyktningeleiren, så jeg tenkte, nå må jeg bruke sjansen til å spørre om saken til min far. Jeg skrev på engelsk, så de skjønte meg, så jeg skrev, jeg heter Parviz, og jeg har saksnummeret til min far, eller FK-numre til min far. Vi har bodd i flyktningeleiren i mange år, vi har politikk, vi har en annen religion, så vi har ikke blitt innkalt til intervjuer. Så leverte jeg det brevet til sjefen i FN der.

Da vi var ferdige med møtet om flyktningeleiren, sa han, alle kan gå ut, men Parviz kan vente. Så sa han, kan du fortelle for meg, du har jobbet med FN, du har jobbet med ICRC, også i tillegg, du har vært aktiv, du har hjulpet så mange, men hvorfor du søker du først nå? Jeg sa det er mye korrupsjon her i flyktningeleiren, og det er mye at noen blir sendt før de andre, men jeg sa til han at målet mitt, eller tanken min, er at det skal være rettferdig. Hvis det er rettferdig, da kan dere sende meg til tredjeland, hvis det er urettferdig, da kan jeg være her. Og jeg husker veldig godt, han innkalte noen som jobbet der, sa at de skulle gå og finne saken til faren til Parviz Salimi. Så de lette etter saken, og sa, vi finner ikke den casen, eller den saken. Men faren min hadde masse dokumenter. De fant den ikke. Så de sa Parviz, beklager, vi kan ikke finne dette, vi vet ikke hvor det er. Men jeg var heldig, sjefen til de ansatte hos FN, som hele tiden har kommet til flyktningeleiren, jeg har en god kontakt med han. Han sa at det er noen år tilbake, vi plasserte en del saker som case closed, altså at saken er ferdig, det er ikke noe håp, så jeg var glad for at han gikk sammen med de andre, og fant saken eller caset til faren min.

Så de hentet den, sa åh, dere har mange familier i Europa, jeg ser at de skulle prioritert den saken, men beklager, den har ikke blitt prioritert. Så jeg var heldig, de sa, ok, hva vil du, vil du ha første plass for intervju, eller hva vil du. Jeg sa at jeg kan ikke bestemme, men hvis dere ønsker å hjelpe oss, eller vi har rett til å få hjelp fra dere, da bestemmer dere når dere vil ha intervju med oss. Så sa de: til neste uke, må dere være klare til å ha intervju med FN. Så kom jeg hjem, og fortalte det til min familie. Ingen trodde på meg, sa nei, du tuller! Så sa jeg, jeg tuller ikke, de ønsker å hjelpe oss. Hele prosessen, de hadde intervju med oss, med hele familien,

Og hele familien betyr?

Hele familien, bortsett fra to brødre, de tvillingene som hadde giftet seg. De hadde ikke lov til å være med oss, men ni søsken fikk være med. De hadde intervju med oss, så svarte vi alt dette. De sa, Sverige har kvoteflyktninger, det er plass der, hvis dere vil, kan vi sende saken til Sverige. Men faren min ville ikke. Han sa: jeg har familie, brødre, og alle bor i Norge, jeg ønsker at dere sender saken til Norge. Men Cecilia fra Italia sa at hvis dere mister den sjansen, og Norge sier nei, da blir det vanskelig.

Så jeg sa til henne, du kan prøve. Vi har levd i mange år for å ha et håp, nå er det siste håpet, som vi ønsker. Så saken ble sendt til Norge, og vi var heldige. 22. september 1999, da kom vi ut fra flyktingeleiren. Først, kjørte FN oss til Jordan, så bodde en periode i Jordan, og fra Jordan reiste vi til Frankrike, og fra Frankrike til Gardermoen. Jeg tror det var en helt ny flyplass, og så fra flyplassen til Hønefoss.

Hele familien? Mor, far og søsken?

Hela familien, mor, far. Det var mye å tenke på, for våre to brødre var i den flykningsleiren, vi tenkte hele tiden på dem, hva skjer med dem, hva skjer med oss? Så kom vi til Hønefoss, vi var veldig glade, men problemene startet. Så hva er problemet? Det vi har hørte fra FN, var at dere skal reise til paradiset. Paradiset, du skjønner hva det er, du har alt, alt er på plass, det er det vi har hørt. Men første gang vi kom, fikk vi et veldig, veldig gammelt hus i Hønefoss, det var tre soverom, med den store stua. Det var ikke lett å begynne der, du kommer med en stor bagasje, fra en annen kultur, fra et annet klima, med et annet språk, så alt dette, det er ikke lett. Jeg husker veldig godt, det var en tøff periode, vi hadde masse problemer med kommunen, eller med leiligheten.

Jeg var over.., for jeg hadde fått beskjed fra FN, for FN sa: at Parviz, nå skal du få et eget liv, jeg sa ok, hva er det? Du er over 18 år, du skal få egen leilighet, sånne ting. Men når jeg kom til Hønefoss, var det ikke slik. Jeg tror, en periode, første perioden, var det ikke lett. Men igjen, også etter den erfaringen, de kreftene vi har fått fra krigen, fra flukten, sa jeg: ok, da må jeg starte på nytt. Det tok lang tid, for du må tenke positivt, for du er sliten, du har overlevd så mye, så må du starte på nytt, det er ikke lett. Jeg måtte tenke så mye. Jeg husker broren min sa: Jeg vil ikke være her i Norge. Kan dere sende meg til flyktingeleiren igjen? Det var utrolig vanskelig for ham.

Språk, klima, alt dette..

Du har problemer, du har.., jeg husker veldig godt, da moren min skulle lage mat, sikringene gikk. Vi visste ikke, hvor er sikringsskapet, hva er sikringsskapet? Jeg husker veldig godt, politistasjonen, det var ikke langt fra oss, så jeg sa, min engelsk var bra, vi er nye flyktninger, her i Hønefoss, vi har ikke strøm, kan dere hjelpe oss? Jeg husker at de kjørte meg i bilen sin til huset. De fant ikke sikringsskapet, de prøvde alt for å hjelpe oss, for de visste at, men til slutt, vi visste ikke det, det er et lite hull i stua, som vi hadde lagt et teppe over. Så åpnet vi det, og gikk ned i kjelleren, for sikringsskapet ligger i kjelleren. Vi fikk utrolig mye hjelp fra dem, de har hjulpet oss så mye.

Men som sagt, det er ikke lett, jeg tenkte så mye på det, jeg sa, nå må jeg tenke positivt, ikke negativt. Hvordan er kommunen? Jeg har startet alt på nytt, eneste som jeg ikke har gått gjennom, det er barnehage i Norge. Men ikke lett, Ivar, garantert, det er ikke lett. sliten, du må lære språket, du må få nettverk, og så de som brenner for at du skal gjøre noe i lokalsamfunnet, derfor var det ikke lett for meg, for jeg tenkte at jeg må gjøre noe i lokalsamfunnet, for det som jeg har lært fra min far, sa at den jorda som du lever på, det er din jord, du må passe på, derfor var det vanskelig for meg, å komme i kontakt, å gjøre noe i lokalsamfunnet.

Og så min første tanke, etter at jeg har lært språket, og så blitt kjent litt med lokalsamfunnet på Ringerike, da spurte jeg med en gang om Røde kors. Jeg sa ok, hvor er Røde kors, jeg må finne Røde kors, for det var engelen vår, og jeg ønsket å bidra. Jeg sa ok, fordi jeg har fått hjelp, så ønsker jeg å bidra. Jeg husker veldig godt, en gang var vi mange ungdommer, på Ringerike og Røde kors huset. Første gang bad jeg dem om å hjelpe oss, å hente brødene mine, for å få å hente brødene mine ut av flyktningeleiren. De sa, beklager, vi kan ikke hjelpe deg å hente dine brødre, men vi kan hjelpe deg, hvis det er noe annet. Og så sa jeg ok, jeg vil gjerne bidra, som frivillig i Røde kors, de sa ok, du må lære litt bedre norsk, ikke sant. Jeg sa ok, jeg husker at vi har skrevet navnet, og så ble vi innkalt. Etter at vi ble innkalt, da ønsket jeg å fortsette med Røde kors. Jeg begynte og jeg fortsatte, men de andre ungdommene, som var med meg på det første kurset, som Røde kors arrangerte, alle gikk, helt sikkert på grunn av at de ikke forstod språket, og noen av dem sa: Parviz, hva skal vi gjøre, bare sitte her å høre? Røde kors sier at de har ikke jobb, de har ingenting for oss, vi må prøve andre ting. Jeg sa nei, jeg fortsatte og fortsatte. Men, jeg må si, jeg er glad og takknemlig til Røde kors, at de gav meg igjen en mulighet i Norge, for å jobbe. For å komme i arbeid i Norge, det er ikke lett. Jeg har fått håpet fra Røde kors i Norge, å bli kjent med mange, å komme i arbeid, å starte.

Og dermed så har det gått nå 22 år, 23 år, hvor du har gått gradene, hvor du først var frivillig, du har lært språket imponerende godt på disse årene. Det er ikke lett å lære et nytt språk, du har lært engelsk, først arabisk, persisk, kurdisk, ja, det er mange, mange, mange arbeidstimer, og mye jobb som ligger bak, og nå skal du, når vi er ferdige med vårt samtale nå, så skal du videre, for du har et overordnet ansvar, som du sa til å begynne med, i Viken, i Røde kors, og skal snakke om, om vitne.., Hva kalte du det?

Vitnestøtte, vi skal ha et tema i kveld for vitnestøtte.

Du holder på nå, profesjonelt i hele Viken, med et ansvar for Røde kors. Vi har brukt en time nå, så vi får ikke snakke så mye om det, vi kunne snakke om veldig mye mer, noe som er interessant, og som jeg kanskje kan avslutte litt med, det er jo dette begrepet familie, og hvor viktig det blir, for å kunne holde sammen, for å støtte hverandre, det som handler mye om ære, og ansvar, som kan være en kjempestyrke, men som også kan være en utfordring, ikke sant? I det at man blir på en måte låst inne, og hvor normene, og hvor reglene er så sterke, at det er vanskelig å finne sin egen vei. Hva tenker du om det? Hvis vi skal si veldig kort om det, hvordan opplever du det som du kan kalle klanen, eller, eller liksom familieenheten, som viktig?

Etter min erfaring, tenker jeg at familie er veldig viktig. I familien, det er kultur, og systemet, ikke sant? Det er også veldig viktig, at man passer på hverandre, og tar vare på hverandre. Også, i tillegg, jeg sier at den beste medisinen er menneske for menneske. Uansett om du har familie, eller ikke familie, kanskje den beste medisinen for deg, det er din nabo. Uansett hvor han kommer fra. Ikke sant? Det er veldig viktig at vi mennesker hjelper hverandre, og støtter hverandre, og så samarbeider sammen. Det er veldig viktig. Men, til og med som jeg ser i Norge, at kanskje, kanskje systemet bestemmer så mye, at det er systemet som sier hva du skal gjøre, hvordan du skal leve. Jeg synes at vi mennesker, eller vi familier, må være flinke til å ta vare på hverandre. Det er veldig viktig.

Jeg takker veldig igjen, for at du ville bruke den tida sammen med meg, og fortelle om din dramatiske historie. Så vet vi at det er viktig at vi tar vare på hverandre, vi vet at det er viktig at vi jobber aktivt i lokalsamfunnene, for å bygge disse relasjonene som gjør at vi kan leve trygt, og godt sammen.

Takk for det. Det var hyggelig.

Ypsilon-samtalene produseres for Kirkelig Dialogsenter i Drammen av Ivar Flaten. Det er jeg som har redaktøransvaret og som produserer episodene. Podkasten den er støttet av Drammen kommune, av Barne- og familiedepartementet og av Einar Juels Legat. Vi ønsker svært gjerne innspill på hvem som kan være aktuelle som samtalepartnere. Gjerne også med temaer til hva dere syns kan være interessant å høre om. Gi gjerne beskjed via e-post til ivar@ifd.no Vi høres!